

Препорака бр. 86

Препорака за миграција заради вработување (ревидирана), 1949 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

Свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на својата триесет и втора седница на 8 јуни 1949 година, и

Одлучувајќи се за донесување определени предлози во однос на ревидирањето на Препораката за миграции заради вработување, 1939 г., и Препораката за миграции заради вработување (соработка меѓу државите), 1939 г., донесени од страна на Конференцијата на нејзината дваесет и петта седница, што се вклучени во единаесетта точка на дневниот ред на седницата, и

Утврдувајќи дека овие предлози треба да добијат форма на препорака,

на први јули, илјада деветстотини четириесет и деветта година, ја донесува следнава Препорака, што може да се наведува како Препорака за миграции заради вработување (ревидирана), 1949 г.:

Конференцијата,

Усвојувајќи ја Конвенција за миграција заради вработување (ревидирана), 1949 г., и

Сакајќи да ги надополни нејзините одредби со Препорака;

Го препорачува следново:

I

1. За целите на оваа Препорака...

(а) поимот **мигрант заради вработување** значи лице што мигрира од една земја во друга за да се вработи на каков било начин освен за своја сметка и ги опфаќа сите лица што се редовно примени во својство на мигранти заради вработување;

(б) поимот **регрутирање** значи...

(i) ангажирање лице што се наоѓа на една територија за сметка на работодавач што се наоѓа на друга територија, или

(ii) преземање обврски кон лицето што се наоѓа на една територија за да му се обезбеди вработување на друга територија, како и преземањето мерки во врска со операциите што се спомнуваат во точките (i) и (ii), вклучувајќи го наоѓањето и избирањето на мигрантите и подготовките за нивното заминување;

(в) поимот **воведување** значи сите операции за осигурување или олеснување на пристигањето или приемот на определена територијата на лицата што се регрутирани во смисла на алинеја (б);

(г) поимот **вработување** значи сите операции за целите на осигурување или олеснување на вработувањето на лицата што биле воведени во смисла на алинеја (в).

2. За целите на оваа Препорака, упатувањата до владата или надлежниот орган на територијата на емиграција треба да се толкува како упатување, во случајот на мигранти што се бегалци или раселени лица, до кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада.

3. Оваа Препорака не се применува за...

(а) погранични работници;

(б) краткотраен влез на членови на слободни професии и уметници; и

(в) морнари.

II

4.

(1) Членките треба да усвојат општа политика за развој и искористување на сите можности за вработување и, за овие цели, да ја олеснат меѓународната распределба на работната сила и особено движењето на работната сила од земјите што имаат суфицит во оние земји што имаат дефицит на работна сила.

(2) Мерките што ги презема секоја членка треба соодветно да ја земат предвид ситуацијата во земјата во однос на работната сила и владата треба да се консултира со соодветните организации на работодавачи и работници за сите општи прашања во врска со миграцијата заради вработување.

III

5.

(1) Бесплатните служби, што се обезбедуваат во секоја земја за да им се помогне на мигрантите и нивните семејства и особено за да им се обезбедат точни информации, треба да се спроведуваат...

(а) од државните органи; или

(б) од една или повеќе доброволни организации што не ги обезбедуваат услугите за целите на остварување добивка и се овластени за оваа цел од страна на државните органи и се предмет на надзор од страна на таквите органи; или

(в) делумно од државните органи и делумно од една или повеќе доброволни организации што ги исполнуваат условите што се наведени во алинеја (б) на овој став.

(2) Службата треба да ги советува мигрантите и нивните семејства, на нивните мајчини јазици или дијалекти, или најмалку на јазик што тие може да го разберат, за прашања што се поврзани со емиграцијата, имиграцијата, вработувањето и условите за живот, вклучувајќи ги здравствените услови во местото на одредиштето, враќањето во земјата на потекло или емиграција и, начелно, за кое било друго прашање што може да биде од интерес за нив во нивното својство на мигранти.

(3) Службата треба да обезбеди услуги за мигрантите и нивните семејства во однос на исполнувањето на административните формалности и останатите чекори што треба да се преземат во врска со враќањето на мигрантите во земјата на потекло или емиграција, доколку тоа е потребно.

(4) За целите на олеснувањето на приспособувањето на мигрантите, по потреба, треба да се организираат подготвителни обуки за да се информираат мигрантите за општите услови и за начините на работа што преовладуваат во земјата на имиграција и за изучување на јазикот на таа земја. Земјите на емиграција и имиграција треба заемно да се договорат за организирањето на таквите обуки.

6. На барање, членките треба да ѝ обезбедат информации на Меѓународната канцеларија на трудот и на останатите членки во врска со своите закони и прописи за емиграција, вклучувајќи ги административните одредби што се однесуваат на ограничувањето на емиграцијата и услугите што им се обезбедуваат на емигрантите, како и соодветни детални податоци во врска со категориите лица што сакаат да емигрираат.

7. На барање, членките треба да ѝ обезбедат информации на Меѓународната канцеларија на трудот и на останатите членки во врска со своите закони и прописи за имиграција, вклучувајќи ги административните одредби, дозволите за влез, кога е тоа потребно, посакуваниот број и стручните квалификации на имигрантите, законите и прописите што влијаат врз стапувањето на мигрантите во работен однос и какви било посебни услуги што им се даваат на мигрантите и мерки за олеснување на нивното приспособување кон економската и општествената организација во земјата на имиграција.

8. Треба да постои, колку што е тоа можно, разумен интервал меѓу времето на објавувањето и времето на влегување во сила на каква било мерка што ги изменува условите под коишто емиграцијата или имиграцијата, или вработувањето на мигрантите, се дозволени со цел лицата што се подготвуваат да емигрираат да може да бидат навремено известени за таквите услови.

9. Треба да се предвиди давањето соодветен публицитет во соодветни времиња на основните мерки што се спомнуваат во претходниот став, при што тоа треба да се стори на јазиците што најчесто им се познати на мигрантите.

10. Миграцијата треба да се олеснува преку мерки што може да бидат соодветни...

(а) за осигурување дека на мигрантите заради вработување, во случај на потреба, им се обезбедува адекватно сместување, храна и облека по пристигнувањето во земјата на имиграција;

(б) за осигурување, по потреба, стручна обука со цел да им се овозможи на мигрантите заради вработување да ги стекнат квалификациите што се бараат во земјата на имиграција;

(в) за дозволување, земајќи ги предвид износите што се дозволени со националните закони и прописи во врска со изнесувањето и внесувањето девизи, на преносот на толкав дел од заработката и заштедите на мигрантите заради вработување колку што тие ќе посакаат;

(г) за уредување, во случај на трајна миграција, за преносот, кога тоа се бара, на капиталот на мигрантите заради вработување во земјата на имиграција, во рамките на износите што се дозволени со националните закони и прописи во врска со изнесувањето и внесувањето девизи;

(д) за осигурување пристап до училишта за мигрантите и за членовите на нивните семејства.

11. На мигрантите и на членовите на нивните семејства треба да им се помогне при добивањето пристап до рекреативни услуги и социјални служби и треба да се преземат чекори, кога е тоа неопходно, за осигурување дека во првичниот период на сместувањето во земјата на имиграција им се обезбедени посебни услуги.

12. Во случајот на мигранти што се регрутирани врз основа на спогодба за колективна миграција под контрола на владата, на таквите мигранти треба да им се обезбедува здравствена помош на истиот начин како што таа се обезбедува за државјаните.

IV

13.

(1) Кога тоа е потребно во интерес на мигрантот, членките треба да предвидат дека кој било посредник што врши регрутирање, воведување или вработување мигранти заради вработување за сметка на некој работодавач мора да добие писмен налог од работодавачот, или некој друг документ што докажува дека тој постапува за сметка на работодавачот.

(2) Овој документ треба да биде изготвен, или преведен, на службениот јазик на земјата на емиграција и треба да ги наведува сите потребни податоци во врска со работодавачот, природата и опфатот на регрутирањето, воведувањето или вработувањето што треба да се изврши од страна на посредникот, и во врска со понуденото вработување, вклучувајќи ја платата.

14.

(1) Техничкиот избор на мигрантите заради вработување треба да се изврши на таков начин што ќе се ограничи миграцијата колку што е можно помалку, истовремено осигурувајќи дека мигрантите се квалификувани да ја вршат бараната работа.

(2) Одговорноста за таквиот избор треба да се довери...

(а) на службени тела; или

(б) кога е тоа соодветно, приватните тела на територијата на имиграција што се уредно овластени и, кога е тоа потребно, во интерес на мигрантот, се под надзор на надлежниот орган на територијата на емиграција.

(3) Правото на вршење на изборот треба да биде предмет на претходно овластување од надлежниот орган на територијата каде што се врши предметната операција, во случаи и под услови што може да бидат пропишани од законите и прописите на таа територија, или врз основа на договор меѓу владата на територијата на емиграција и владата на територијата на имиграција.

(4) Колку што е тоа можно, планираните мигранти заради вработување треба, пред заминувањето од територијата на емиграција, да бидат прегледани за целите на стручната или здравствената селекција од страна на претставник на надлежниот орган на територијата на имиграција.

(5) Ако регрутирањето се врши во доволно голем размер, треба да се утврдат аранжмани за тесно поврзување и консултации меѓу надлежните органи од засегнатите територии на емиграција и имиграција.

(6) Операциите што се спомнуваат во претходните алинеи на овој став треба да се вршат колку што е можно поблиску до местото каде што е регрутиран планираниот мигрант.

15.

(1) Треба да се предвиди, врз основа на договор, давањето овластување на мигрантот заради вработување што е воведен врз трајна основа да биде придружуван од членовите на неговото семејство, или тие да му се приклучат дополнително.

(2) Движењето на членовите на семејството на таквиот мигрант што се овластени да го придружуваат или да му се приклучат дополнително треба да биде посебно олеснето како од земјата на емиграција, така и од земјата на имиграција.

(3) За целите на овој став, членовите на семејството на мигрантот заради вработување ги вклучуваат неговата сопруга и малолетните деца; треба поволно да се разгледаат барањата за вклучување на другите членови на семејството што се издржувани од страна на мигрантот.

V

16.

(1) Мигрантите, заради вработување, што се овластени да престојуваат на определена територија и членовите на нивните семејства што се овластени да ги придружуваат или да им се приклучат дополнително треба, во најголема можна мера, да стапуваат во работен однос под истите услови како државјаните.

(2) Во земјите во коишто вработувањето мигранти е предмет на ограничувања, овие ограничувања треба, во најголема можна мера...

(а) да престанат да се применуваат за мигранти што регуларно престојувале во земјата определен временски период што, по правило, не треба да биде подолг од пет години; и

(б) да престанат да се применуваат за сопругата и децата на работоспособна возраст што се овластени да го придружуваат или да му се приклучат на мигрантот во истото време кога ќе престанат да се применуваат за мигрантот.

17. Во земјите во коишто бројот на мигранти заради вработување е доволно голем, условите за вработување на таквите работниците треба да бидат предмет на посебен надзор, при што таквиот надзор се врши во согласност со околностите или од посебна инспекциска служба, или од инспектори на трудот или други службеници што се специјализирани за таквата работа.

VI

18.

(1) Кога некој мигрант, заради вработување, бил редовно примен на територијата на определена членка, таа членка треба, во најголема можна мера, да се воздржува од отстранување на таквото лице или членовите на неговото семејство од својата територија врз основа на недостигот на средства или состојбата на пазарот на трудот, освен ако е склучена спогодба во таква смисла меѓу надлежните органи на засегнатите територии на емиграција и имиграција.

(2) Секоја таква спогодба треба да предвидува...

(а) дека се зема предвид временскиот период што наведениот мигрант го поминал на територијата на имиграција и дека начелно ниеден мигрант што бил таму подолго од пет години не смее да се отстранува;

(б) дека мигрантот мора да ги исцрпи своите права на надоместок од осигурување во случај на невработеност;

(в) дека мигрантот мора да биде претходно известен во разумен рок за да му се даде време да го отуѓи својот имот;

(г) дека се преземени соодветни мерки за организирање превоз за него и за членовите на неговото семејство;

(д) дека се преземени потребните мерки за осигурување дека со него и со членовите на неговото семејство се постапува на хуман начин; и

(е) дека трошоците за враќањето на мигрантот и на членовите на неговото семејство и трошоците за превоз на предметите од домаќинството до нивното крајно одредиште не се поднесуваат од страна на мигрантот.

19. Органите на засегнатите територии треба да преземат соодветни чекори за консултирање на организациите на работодавачите и работниците во врска со операциите за регрутирање, воведување и вработување мигранти заради вработување.

VII

20. Кога мигрантите, заради вработување, или членови на нивните семејства што го задржале државјанството на својата држава на потекло се враќаат таму, таа земја треба да им овозможи на таквите лица да ги користат сите мерки во сила за давање помош за намалување на сиромаштијата и помош во случај на невработеност, како и за промовирање на повторното вработување на невработените лица, преку нивното ослободување од обврската за

исполнување какви било услови во однос на претходниот престој или вработување во земјата или местото.

VIII

21.

(1) Членките треба во соодветните случаи да ги надополнат Конвенцијата за миграција заради вработување (ревидирана), 1949 г., и претходните ставови на оваа Препорака со билатерални договори што треба да ги утврдат методите за примена на принципите што се утврдени во Конвенцијата и во Препораката.

(2) При склучувањето на таквите договори, членките треба да ги земат предвид одредбите на модел-договорот што е даден во прилог на оваа Препорака при формулирањето соодветни клаузули за организацијата на миграцијата заради вработување и утврдувањето на условите за миграција и вработување на мигрантите, вклучувајќи ги бегалците и раселените лица.

АНЕКС

Модел-договор за привремена и трајна миграција заради вработување, вклучувајќи миграција на бегалци и раселени лица (Забелешка: изразите и пасусите со закосени букви се однесуваат првенствено на трајната миграција; оние што се ставени во четвртести загради се однесуваат исклучиво на миграцијата на бегалци и раселени лица).

Член 1. Размена на информации

1. Надлежниот орган на територијата на имиграција треба периодично да му доставува соодветни информации на надлежниот орган на територијата на емиграција или, во случајот на мигранти што се бегалци или раселени лица, до кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада во врска со:

(а) законодавните и административните одредби што се однесуваат на влезот, вработувањето, престојот и сместувањето на мигрантите и нивните семејства;

(б) бројот, категориите и стручните квалификации на бараните мигранти;

(в) условите за живот и работа за мигрантите и, особено, трошоците за живот и минималните плати во согласност со категориите на занимањата и регионите на вработување, дополнителните надоместоци, ако постојат, природата на достапните вработувања, дополнително плаќање за ангажманот, ако постои, системите за социјално осигурување и здравствена помош, одредбите во врска со превозот на мигрантите и нивните алатки и лични предмети, условите за сместување и одредбите за снабдувањето со храна и облека, мерки во врска со преносот на заштедите и останатите износи што им се должат на мигрантите врз основа на овој договор;

(г) посебни услуги, ако постојат, за мигрантите;

(д) установи за општо образование и стручна обука за мигрантите;

(f) мерки што се наменети за унапредување на брзото приспособување на мигрантите;

(e) постапката и потребните формалности за натурализација.

2. Надлежниот орган на територијата на емиграција или, во случајот на мигранти што се бегалци или раселени лица, кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада, им ги укажува овие информации на заинтересираните лица или тела.

3. Надлежниот орган на територијата на емиграција или, во случајот на мигранти што се бегалци или раселени лица, кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада, периодично му доставува соодветни информации на надлежниот орган на територијата на имиграција во врска со:

(a) законодавните и административните одредби во врска со емиграцијата;

(б) бројот и стручните квалификации на планираните мигранти, како и составот на нивните семејства;

(в) системот за социјално осигурување;

(г) посебни услуги, ако постојат, за мигрантите;

(д) окружувањето и условите за живот на коишто се навикнати мигрантите;

(f) важечките одредби во врска со изнесувањето капитал.

4. Надлежниот орган на територијата на имиграција им ги укажува овие информации на заинтересираните лица или тела.

5. Информациите што се спомнуваат во ставовите од 1 до 4 горе, исто така, се доставуваат до Меѓународната канцеларија на трудот од соодветните страни.

Член 2. Мерки против неточна пропаганда

1. Страните се согласни, во однос на своите соодветни територии, да ги преземат сите практични чекори, во онаа мера во којашто тоа го дозволуваат националните закони и прописи, против неточната пропаганда во врска со емиграцијата и имиграцијата.

2. За оваа цел, страните, кога е тоа соодветно, постапуваат во соработка со надлежните органи на другите засегнати земји.

Член 3. Административни формалности

Страните се согласни да преземат мерки со цел да го забрзаат и да го поедностават вршењето на административните формалности во врска со заминувањето, патувањето, влезот, престојот и сместувањето на мигрантите и, во најголема можна мера, на членовите на нивните семејства. Таквите мерки вклучуваат обезбедување услуги за толкување, кога е тоа потребно.

Член 4. Важност на документите

1. Страните ги утврдуваат условите што треба да се исполнат за целите на признавањето на територијата на имиграција на каков било документ што е издаден од надлежниот орган на територијата на емиграција во однос на мигрантите и членовите на нивните семејства или, во случајот на мигранти што се бегалци или раселени лица, од кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада, во врска со:

- (а) граѓанскиот статус;
- (б) правниот статус;
- (в) стручните квалификации;
- (г) општото образование и стручната обука; и
- (д) учеството во системите за социјално осигурување.

2. Страните, исто така, ја утврдуваат примената на таквото признавање.

3. Во случајот на бегалци и раселени лица, надлежниот орган на територијата на имиграција ја признава важноста на каква било патна исправа што е издадена наместо државниот пасош од страна на надлежниот орган на територијата на емиграција и, особено, на патните исправи што се издадени во согласност со одредбите на меѓународен договор (на пример, патната исправа што е утврдена со Договорот од 15 октомври 1946 година и Нансеновиот пасош).

Член 5. Услови и критериуми за миграција

1. Страните заеднички ги утврдуваат:

- (а) барањата за мигрантите и членовите на нивните семејства во однос на возраста, физичката способност и здравјето, како и во однос на стручните квалификации за различните гранки на економска активност и за различните категории занимања;
- (б) категориите членови на семејствата на мигрантите што се овластени да ги придружуваат или да им се приклучат.

2. Страните ги утврдуваат, исто така, во согласност со одредбите на член 28 на овој Договор;

- (а) бројот и категориите занимања на мигрантите што треба да се регрутираат во текот на наведениот период;
- (б) областите на регрутирање и областите на вработување и сместување, освен во случајот на бегалци и раселени лица каде што утврдувањето на областите на регрутирање е резервирано за кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада.

3. За целите на регрутирање мигранти што се бараат за задоволување на потребите на територијата на имиграција и што може лесно да се приспособат кон условите на територијата на имиграција, страните утврдуваат критериуми за уредување на техничкиот избор на мигрантите.

4. При изготвувањето на овие критериуми, двете страни ги земаат предвид:

(а) во однос на медицинскиот избор:

(i) природата на лекарските прегледи што треба да ги поминат мигрантите (општ лекарски преглед, рендгенски преглед, лабораториски преглед, итн.);

(ii) изготвувањето списоци со заболувања и физички недостатоци што недвосмислено претставуваат инвалидитет за вработување во определени занимања;

(iii) минималните одредби во однос на здравствената состојба што се пропишани од меѓународните здравствени конвенции и се однесуваат на движењето на населението од една земја во друга;

(б) во однос на стручниот избор:

(i) бараните квалификации на мигрантите во однос на секое занимање или група занимања;

(ii) набројување на алтернативните занимања за коишто се потребни слични квалификации или способности од страна на работниците за исполнување на потребите на определени занимања за коишто е тешко да се регрутираат доволен број квалификувани работници;

(iii) развој на психолошко-техничко тестирање;

(в) во однос на изборот што се заснова врз возраста на мигрантите, флексибилноста што треба да се користи при примената на критериумот за возраста со цел да земат предвид барањата на различните занимања, од една страна, и различните способности на различните поединци на дадена возраст, од друга страна.

Член 6. Организација на регрутирањето, воведувањето и вработувањето

1. Телата или лицата што ги вршат операциите за регрутирање, воведување и вработување на мигрантите и членовите на нивните семејства се именуваат од страна на надлежните органи на соодветните територии или, во случајот на бегалци или раселени лица, кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада, од една страна, и од надлежниот орган на територијата на имиграција, од друга страна, и таквото именување е предмет на одобрување од двете страни.

2. Во согласност со одредбите од следните ставови, правото на вршење на операциите за регрутирање, воведување и вработување се ограничува на:

(а) јавните служби за вработување или други јавни тела на територијата во којашто се вршат операциите;

(б) јавните тела на некоја територија што не е територијата во којашто се вршат операциите, што се овластени да работат на таа територија врз основа на договор меѓу страните;

(в) кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент.

3. Покрај тоа, доколку националните закони и прописи го дозволуваат тоа и врз основа на одобрение и надзор од надлежните органи на страните, операциите за регрутирање, воведување и вработување може да се вршат од страна на:

(а) идниот работодавач или лице што работи за него и постапува во негово име; и

(б) приватни агенции.

4. Административните трошоци за регрутирање, воведување и вработување не смее да се поднесуваат од страна на мигрантите.

Член 7. Тестирање за избор

1. Планираните мигранти поминуваат соодветни испитувања на територијата на емиграција; сите такви испитувања треба да претставуваат колку што е можно помали оптоварувања за мигрантите.

2. Во однос на организацијата на изборот на мигрантите, страните се согласни за:

(а) признавањето и составот на службените агенции или приватните тела што се овластени од надлежниот орган на територијата на имиграција за вршење на операциите за избор на територијата на емиграција;

(б) организацијата на испитувањата за избор, центрите каде што треба да се вршат таквите испитувања и распределбата на трошоците што произлегуваат од тие испитувања;

(в) соработката меѓу надлежните органи на двете страни и особено меѓу нивните служби за вработување во однос на организирањето на изборот.

Член 8. Информирање и помош за мигрантите

1. Мигрантот што е прифатен по лекарските прегледи и стручните испитувања во собирниот центар или во центарот за избор ги добива, на јазик што тој го разбира, сите информации што сè уште може да му бидат потребни во врска со природата на работата за којашто е ангажиран, регионот на вработувањето, претпријатието во коешто е распределен, патните аранжмани и условите за живот и работа, вклучувајќи ги здравјето и поврзаните прашања во земјата и регионот каде што треба да замине.

2. По пристигнувањето во земјата на одредиштето, и во приемниот центар, ако постои, или во местото на престој, мигрантите и членовите на нивните семејства ги добиваат сите документи што им се потребни за нивната работа, престој и сместување во земјата, како и сите информации, упатства и совети во врска со условите за живот и работа, и секоја друга помош што може да им биде потребна за приспособување кон условите во земјата на имиграција.

Член 9. Образование и стручна обука

Страните ги координираат своите активности во врска со организирањето образовни курсеви за мигрантите, што вклучуваат општи информации за земјата на имиграција, изучување на јазикот на таа земја и стручна обука.

Член 10. Размена на практиканти

Страните се согласни да ја унапредуваат размената на практиканти и да ги утврдат условите што ги уредуваат таквите размени во посебен договор.

Член 11. Услови за превоз

1. Во текот на патувањето од своето место на живеење до собирниот центар или центарот за избор, како и во текот на својот престој во наведениот центар, мигрантите и членовите на нивните семејства ја добиваат, од надлежниот орган на територијата на имиграција или, во случај на бегалци или раселени лица, од кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада, секоја помош што може да им биде потребна.

2. Надлежните органи на териториите на емиграција и имиграција, секоја во рамките на својата надлежност, ги заштитуваат здравјето и добросостојбата и им даваат помош на мигрантите и на членовите на нивните семејства во текот на патувањето од собирниот центар или од центарот за избор до местото на нивното вработување, како и во текот на нивниот престој во приемниот центар, доколку постои.

3. Мигрантите и членовите на нивните семејства се превезуваат на начин што е соодветен за луѓето и е во согласност со применливите закони и прописи.

4. Страните ги договараат условите за примената на одредбите на овој член.

Член 12. Патни трошоци и трошоци за издржување

Страните се договараат за методите за поднесување на трошоците за патување на мигрантите и членовите на нивните семејства од своето место на живеење до местото на нивното одредиште, како и трошоците за нивното издржување додека патуваат, додека се болни или хоспитализирани, како и трошоците за превоз на нивните лични предмети.

Член 13. Пренос на финансиски средства

1. Надлежниот орган на територијата на емиграција, доколку тоа е можно и во согласност со националните закони и прописи за изнесување и внесување девизи, ги овластуваат и им обезбедуваат начини на мигрантите и на членовите на нивните семејства да повлекуваат од својата земја износи што може да им бидат потребни за првичното сместување во странство.

2. Надлежниот орган на територијата на имиграција, доколку тоа е можно и во согласност со националните закони и прописи за изнесување и внесување девизи, ги овластуваат и им обезбедуваат начини на мигрантите и членовите на нивните семејства за периодичен пренос на територијата на емиграција на заштедите или какви било други износи што им припаѓаат врз основа на овој Договор.

3. Преносот на финансиските средства што се спомнува во ставовите 1 и 2 горе се врши според важечкиот официјален девизен курс.

4. Страните ги преземаат сите потребни мерки за поедноставување и забрзување на административните формалности во врска со преносот на финансиските средства, така што таквите средства може да им бидат достапни на лицата што имаат право на нив во најкраткиот можен рок.

5. Страните утврдуваат дали и под какви услови од некој мигрант може да се бара да назначува дел од својата плата за издржување на своето семејство што останало во неговата земја или на територијата од којашто емигрирал.

Член 14. Приспособување и натурализација

Надлежниот орган на територијата на имиграција презема мерки за олеснување на приспособувањето кон националните климатски, економски и социјални услови и ја олеснува постапката за натурализација на мигрантите и на членовите на нивните семејства.

Член 15. Надзор врз условите за живот и работа

1. Се предвидува надзор од страна на надлежниот орган или уредно овластени тела на територијата на имиграција врз условите за живот и работа, вклучувајќи ги хигиенските услови на коишто се изложени мигрантите.

2. Во однос на привремените мигранти, страните обезбедуваат, кога е тоа соодветно, овластени претставници на територијата на емиграција или, во случајот на мигранти што се бегалци или раселени лица, на кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада, да соработуваат со надлежниот орган или уредно овластени тела на територијата на имиграција во вршењето на овој надзор.

3. Во текот на определен временски период, чиешто времетраење се утврдува од страните, мигрантите добиваат посебна помош во однос на прашањата што се поврзани со нивните услови на вработување.

4. Помошта во однос на условите на вработувањето и условите за живот на мигрантите може да се обезбедува или преку редовната служба за инспекција на трудот на територијата на имиграција или преку посебна служба за мигранти во соработка, кога е тоа соодветно, со одобрени доброволни организации.

5. Кога е тоа соодветно, се предвидува соработка меѓу претставниците на територијата на емиграција или, во случајот на мигранти што се бегалци или раселени лица, на кое било тело што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада, таквите служби.

Член 16. Решавање спорови

1. Во случај на спор меѓу некој мигрант и неговиот работодавач, мигрантот има пристап до соодветните судови или на друг начин обезбедува правна заштита за своите жалби во согласност со законите и прописите на територијата на имиграција.

2. Државните органи ги воспоставуваат другите такви механизми што се потребни за решавање на споровите што произлегуваат од договорот.

Член 17. Еднаков третман

1. Надлежниот орган на територијата на имиграција им обезбедува на мигрантите и на членовите на нивните семејства, во однос на вработувањето за коешто тие се квалификувани, третман што не е помалку поволен од оној што се применува за сопствените државјани преку законските или административните одредби или преку колективните договори.

2. Таквиот еднаков третман се применува, без дискриминација врз основа на државјанството, расата, верата или полот, на имигрантите што законито престојуваат на територијата на имиграција во однос на следниве прашања;

(а) под услов ако таквите прашања се регулирани со закони или прописи или се предмет на контрола на административните органи,

(i) плата, вклучувајќи ги семејните додатоци кога тие претставуваат дел од платата, работно време, неделни денови за одмор, прекувремена работа, платени одмори и други прописи во однос на вработувањето, вклучувајќи ги ограничувањата на работата од дома, одредбите за минималната возраст за стапување во работен однос, работата на жените и работата на младите лица;

(ii) членство во синдикати и користење на придобивките од колективното договарање;

(iii) прием во училишта, на стажирање или на курсеви или училишта за стручно или техничко образование и обука, под услов ако тоа не е на штета на државјаните на земјата на имиграција;

(iv) мерки за рекреација и социјални мерки;

(б) даноци, давачки или придонеси од работниот однос што се плаќаат во однос на вработените лица;

(в) хигиена, безбедност и здравствена помош;

(г) законски постапки во врска со прашања што се спомнуваат во овој договор.

Член 18. Пристап до занаети и занимања и правото на стекнување имот

Еднаквиот третман се применува и за:

(а) пристап до занаети и занимања во обем што е дозволен во согласност со националните закони и прописи;

(б) стекнување, поседување и пренос на урбан или рурален имот.

Член 19. Обезбедување храна

Третманот што се применува за мигрантите и за членовите на нивните семејства е ист како оној што се применува за државјаните што работат во истото занимање во однос на обезбедувањето храна.

Член 20. Услови за сместување

Надлежниот орган на територијата на имиграција осигурува дека мигрантите и членовите на нивните семејства имаат хигиенско и соодветно сместување, под услов ако е достапно потребното сместување.

Член 21. Социјално осигурување

1. Двете страни ги утврдуваат во посебен договор методите за примена на систем за социјално осигурување за мигрантите и лицата што се издржувани од нив.

2. Таквиот договор предвидува дека надлежниот орган на територијата на имиграција презема мерки да им осигури на мигрантите и на лицата што се издржувани од нив третман што не е помалку поволен од оној што им го обезбедува на сопствените државјани, освен во случаите кога за државјаните се применуваат посебни квалификации врз основа на државјанството.

3. Договорот вградува соодветни аранжмани за одржувањето на стекнатите права и правата во тек на стекнување на мигрантите, соодветно, земајќи ги предвид принципите на Конвенцијата за одржување на пензиските права на мигрантите, 1935 г., или каква било ревизија на таа Конвенција.

4. Договорот предвидува дека надлежниот орган на територијата на имиграција презема мерки да им осигури на привремените мигранти и на лицата што се издржувани од нив третман што не е помалку поволен од оној што им го обезбедува на сопствените државјани, што во случајот на задолжителните пензиски системи треба да биде предмет на соодветни аранжмани за одржување на стекнатите права и правата во тек на стекнување на мигрантите.

Член 22. Договори за вработување

1. Во земјите во коишто се користи систем на модел-договори, индивидуалниот договор за вработување за мигрантите треба да се заснова врз модел-договор што е изготвен од страните за основните гранки на економска активност.

2. Индивидуалниот договор за вработување ги утврдува општите услови за ангажирање и вработување што се предвидени во релевантниот модел-договор и се преведува на јазик што го разбира мигрантот. Примерок од договорот му се доставува на мигрантот пред заминувањето од територијата на емиграција или, ако тоа се договори меѓу двете засегнати страни, во приемниот центар по пристигнувањето на територијата на имиграција. Во вториот случај, пред заминувањето, мигрантот се информира во писмена форма со документ што се однесува или поединечно за него или на група мигранти на којашто ѝ припаѓа тој, за категоријата занимање во којашто тој се ангажира и за останатите услови за работа, особено за минималната плата што му е гарантирана.

3. Индивидуалниот договор за вработување ги содржи потребните информации, како што се:

- (а) име и презиме на работникот, како и датумот и местото на раѓање, семејниот статус, местото на живеење и местото на регрутирање;
- (б) природата на работата и местото каде што таа треба да се врши;
- (в) категоријата занимање во којашто се вработува;
- (г) платата за редовно работно време, прекувремена работа, ноќна работа и работа на празници, и средната вредност на платата;
- (д) бонуси, обесштетувања и надоместоци, ако постојат;
- (ѓ) под кои услови и во колкав обем работодавачот може да биде овластен да врши какви било одбитоци од платата;
- (е) условите во врска со храната ако работодавачот треба да обезбедува храна;
- (ж) времетраењето на договорот, како и условите за продолжување и откажување на договорот;
- (з) условите под коишто се дозволува влезот и престојот на територијата на имиграција;
- (с) начинот за покривање на трошоците за патување на мигрантот и членовите на неговото семејство;
- (и) во случај на привремена миграција, начинот за покривање на трошоците за враќање во матичната земја или територијата на миграција, соодветно;
- (ј) основите за предвремено раскинување на договорот.

Член 23. Промена на вработувањето

1. Ако надлежниот орган на територијата на имиграција смета дека вработувањето за коешто е регрутиран мигрантот не соодветствува на неговите физички способности или стручни квалификации, тој орган обезбедува начини за наоѓање вработување за тој мигрант на работа што соодветствува на неговите способности или квалификации и каде што тој може да се вработи во согласност со националните закони или прописи.

2. Во текот на периодите на невработеност, ако ги има, начинот за издржување на мигрантот и на членовите на неговото семејство што се издржувани од него и се овластени да го придружуваат или да му се приклучат се утврдува преку аранжмани во посебен договор.

Член 24. Стабилност на вработувањето

1. Ако пред истекувањето на периодот на неговиот договор, мигрантот заради вработување биде прогласен за технолошки вишок во претпријатието или гранката на економска активност за којашто бил ангажиран, надлежниот орган на територијата на имиграција, во согласност со одредбите на договорот, го олеснува вработувањето на таквиот мигрант на друго соодветно работно место на коешто тој може да се вработи во согласност со националните закони или прописи.

2. Ако мигрантот нема право на надоместоци врз основа на осигурување во случај на невработеност или некоја шема за помош, неговото издржување, како и издржувањето на членовите на неговото семејство што се издржувани од него, во текот на каков било период на невработеност се утврдува со посебен договор, под услов ако тоа не е спротивно на одредбите на неговиот договор.

3. Одредбите на овој член не влијаат врз правото на мигрантот да ги користи сите одредби што може да бидат вклучени во неговиот договор во случајот на предвременото раскинување на договорот од страна на работодавачот.

Член 25. Одредби во врска со задолжителното враќање

1. Надлежниот орган на територијата на имиграција се обврзува дека мигрантот и членовите на неговото семејство што се овластени да го придружуваат или да му се приклучат нема да бидат вратени на територијата од којашто тој емигрирал, освен ако тој не го сака тоа кога, поради болест или повреда, не е способен да го врши своето занимање.

2. Владата на територијата на имиграција се обврзува да не праќа бегалци и раселени лица или мигранти, што не сакаат да се вратат во својата земја на потекло поради политички причини, назад во нивната територија на потекло што се разликува од територијата каде што биле регрутирани, освен ако тие формално не ја изразат оваа желба со барање во писмена форма што е адресирано и до надлежниот орган на територијата на имиграција и до претставникот на телото што е воспоставено во согласност со одредбите на меѓународен инструмент и што може да биде одговорно за заштитата на бегалците и раселените лица што не добиваат заштита од која било влада.

Член 26. Повратно патување

1. Трошоците за повратното патување на мигрант што бил воведен во рамките на план под контрола на владата на територијата на имиграција, кој е обврзан да го напушти своето вработување поради причини за коишто не е одговорен, и кој не може, во согласност со националните закони и прописи, да биде поставен на вработување за коешто се квалификува, се уредуваат на следниов начин:

(а) трошокот за повратното патување на мигрантот и на лицата што се издржувани од него во никој случај не се поднесува од страна на мигрантот;

(б) со дополнителни билатерални договори се утврдува методот за покривање на трошоците за ова повратно патување;

(в) во секој случај, дури и ако не е предвидена одредба со ова дејство во билатерален договор, информациите што им се даваат на мигрантите во времето на нивното регрутирање треба да наведат кое лице или агенција се одговорни за покривање на трошоците за враќање во околностите што се спомнуваат во овој член.

2. Во согласност со методите за соработка и консултации што се договорени во согласност со член 28 на овој договор, двете страни ги утврдуваат потребните мерки за организирање на враќањето на наведените лица и за осигурување во текот на патувањето на здравјето и добросостојбата и помошта што тие ја користеле на патувањето надвор од земјата.

3. Надлежниот орган на територијата на емиграција ги ослободува од царина на пристигнување:

(а) личните предмети; и

(б) преносните рачни алати и преносната опрема што работниците вообичаено ја поседуваат за вршење на своите занаети, што биле во посед и се користеле од страна на тие лица во значителен временски период и што се наменети за користење во текот на нивното занимање.

Член 27. Двојно оданочување

Двете страни во посебен договор ги утврдуваат мерките што треба да се преземат за избегнување на двојното оданочување на заработката на мигрантот заради вработување.

Член 28. Методи за соработка

1. Двете страни се договараат за методите на консултации и соработка што се потребни за извршување на одредбите на договорот.

2. Кога тоа ќе го побараат претставниците на двете страни, Меѓународната канцеларија на трудот се поврзува со таквата консултација и соработка.

Член 29. Завршни одредби

1. Страните го утврдуваат времетраењето на договорот, како и времетраењето на отказниот рок.

2. Страните ги утврдуваат одредбите на овој договор што остануваат полноважни по истекувањето на важноста на овој договор.